

Forstå trygdeoppgjøret

Trygdeoppgjøret går i år av stabelen 20. mai. Trygdeoppgjøret regulerer grunnbeløpet og pensjonene i Folketrygden og angår dermed om lag én million nordmenn.

Pensjonistforbundet er den organisasjonen som drøfter oppgjøret på vegne av landets pensjonister.

Ved det årlige trygdeoppgjøret reguleres grunnbeløpet og pensjonene i Folketrygden. Dette er nødvendig for at pensjonene ikke skal miste realverdi når prisene stiger, og sikrer at pensjonistene får ta del i kjøpekraftsutviklingen i samfunnet.

Trygdeoppgjøret er trolig statens dyreste oppgjør, og har i seg en verdi på mellom ni og ti milliarder. Oppgjøret berører om lag én million nordmenn, derav over 800 000 alderspensjonister. Pensjonistforbundet har siden 1982 vært den organisasjonen som har forhandlet og drøftet oppgjøret med regjeringen på vegne av landets pensjonister. I denne artikkelen følger litt informasjon om drøftingen mellom regjering og organisasjonene om reguleringen.

En avtale ...

I avtalen mellom regjeringen og organisasjonene, om regulering av folketrygdens grunnbeløp og pensjoner, står det hvordan drøftingene skal gjennomføres. På møtene stiller Pensjonistforbundet og SAKO samarbeidet, FFO, SAFO, LO, Unio, YS og Akademikerne på organisasjonssiden og Arbeidsdepartementet på regjeringssiden.

Det avholdes to møter, først ett der organisasjonene fremmer sine krav. Dette møtet skal i år skje fredag 16. mai. På det andre møtet, den 20. mai, diskuteres tallgrunnlaget, og om det foreligger såkalte særlige forhold.

... og en forskrift

Med innføring av en ny forskrift fra 2011, er reguleringen av grunnbeløpet og pensjoner i all hovedsak fastsatt før drøftingene starter. Forskriften sier nemlig hvilket tallgrunnlag som skal benyttes når man beregner veksten. Forhandlingsretten er erstattet med drøftingsrett, det vil si at veksten kan fastsette uavhengig av om partene er enig eller ikke. Resultatet går heller ikke lenger til Stortinget.

I forskriftene heter det at grunnbeløpet skal økes like mye som samlet årslønnsvekst. Det betyr at man ser på årets lønnsvekst, i tillegg justerer man for oppdaterte tall for lønnsveksten i fjoråret og året før. Dette gir utslag i etterslep eller overheng.

I teksten står det imidlertid også at det skal vurderes om det foreligger særlige forhold. Her åpnes det for drøftinger mellom regjeringen og organisasjonene. Særlige forhold kan for eksempel være ekstraordinære lønnshopp for enkeltgrupper, som man drøfter hvorvidt skal holdes utenfor ved beregningen av lønnsveksten.

Underregulering på løpende alderspensjon

Frem til 2011, ble pensjonene regulert likt som Grunnbeløpet. Med innføringen av pensjonsreformen bestemte Stortinget at pensjoner under utbetaling skal reguleres med grunnbeløpet og så fratrekkes 0,75 prosent. Gjennom fratrekket på 0,75 prosent mener man at pensjonene på sikt skal få en vekst lik gjennomsnittet av pris og lønnsvekst. Dette er en av de aller største besparelsene i pensjonsreformen og det eneste momentet som er gjennomført uten overgangsregler, og som dermed gjelder alle årskull.

Under oppgjøret 2013 valgte Pensjonistforbundet å tilføre en protokolltilførsel. Der står det at Pensjonistforbundet er motstander av at pensjoner skal underreguleres årlig med 0,75 prosent.

Fakta om trygdeoppgjøret:

Prosesen: Det avholdes to møter, først ett der organisasjonene fremmer sine krav. På det andre møtet diskuteres tallgrunnlaget, og om det foreligger såkalte særlige forhold. I forkant av de to møtene går embetsverket og organisasjonene gjennom rapporten *Om grunnlaget for inntektsoppgjørene* gitt ut av Teknisk Beregningsutvalg

Grunnbeløpet: I forskriftene heter det at grunnbeløpet skal økes like mye som samlet årslønnsvekst. Det er regjeringens anslag for årslønnsveksten i revidert nasjonalbudsjett korrigert for eventuelle etterslep som skal benyttes.

Pensjonistforbundet og SAKO samarbeidet er de som deltar i trygdedrøftingene på vegne av landets pensjonister.

Tidsskjema for trygdeoppgjøret 2014:

16. mai overleverer Pensjonistforbundet og SAKO samarbeidet, FFO, SAFO, LO, Unio, YS og Akademikerne sine krav til arbeidsminister Robert Eriksson (Frp).

20. mai møtes arbeidsministeren og organisasjonene til drøftinger om tallgrunnlaget og enes om det foreligger særlige forhold.

De nye reguleringene for grunnbeløp og pensjon utbetales fra **1. juli** med tilbakevirkende kraft fra **1. mai**.